

det var ganske simpelt det, at naar det først gennem Hærloven var fastslaaet, hvilke Byer der skulde have Garnison, og hvor stor denne skulde være, vilde disse Byer kunne stille Betingelser efter eget Tykke. Men heldigvis laa det ikke saaledes. Jeg bebrejder ikke disse Byer, at de ved den foreløbige Undersøgelse have lovet Guld og grønne Skove, saaledes at man maatte faa det Indtryk, at de vilde strække sig meget langt for at faa Garnisoner. Men enhver vidste jo, at dette forelaa — man vidste det ogsaa i Forsvarskommissionen, og med det Kendskab, man har til hjemlige Forhold i det hele taget, vidste man, at i samme Øjeblik, det var fastslaaet, hvilke Byer der skulde have Garnison, og hvor meget, vilde man begynde at regne efter for at faa det mest mulige ud af det. Og det er ganske simpelt det, der er sket.

Nu vil jeg ganske vist ikke paastaa, at jeg har set disse Ting saa nøje igennem, som man kan — de foreligge jo heller ikke meget detaillerede i Øjeblikket. Men hvad der forefaldt, er, at der skal gives 6 pCt. af de Omkostninger, der komme til Anvendelse ved Anlæg af disse Etablissementer. Jeg skønner ikke, at Kommunerne herigennem kunne siges at have været ligefrem gridske overfor Staten. Jeg skønner naturligvis, at de have søgt at faa saa meget som muligt, men det ser jeg ikke, der er noget at sige til — det kan man træffe under alle Forhold. Men sikkert er det, at naar man læser de Kontrakter, der findes anførte i Forsvarskommissionens Betænkningens andet Bind, faar man der Oplysninger om, hvad der i Fortiden er givet. Jeg skal kun nævne nogle enkelte Oplysninger, som ere tilstrækkelig Vejledning. Naar en Grund skulde lejes f. Eks. til Øvelsesplads, forlangtes derfor en Leje, som nogenlunde svarede til, hvad man ved vedkommende By kunde faa af Grunden i Markpleje til Dyrkning eller Græsning. Naar Grunden laa i Byen, var det normale, at den blev beregnet til dens Værdi som Salgs- og Handelsvare, og der blev da deraf beregnet ca. 4 pCt. Men naar man har bygget nye Etablissementer, Sygehuse, Kaserner o. s. v., har man ofte deraf forlangt 6 pCt. og faaet dem. Nogle Byer have givet bedre Betingelser end andre, hvortil høre Odense og Aarhus, dels fordi de havde en større Mængde Militær end andre Byer, dels fordi de vare saa store, at det for dem kunde gaa an at yde bedre Betingelser end en lille By. De Smaabyer, der kunde være

Tale om, ere ikke saa store, at de kunde belaste deres Budget ud over det, der nogenlunde bliver forrentet. Dette vil jeg gøre opmærksom paa.

Jeg vil ikke rette noget Angreb hverken paa Kommissionen eller Byerne, men jeg vil sige til Byernes Ros, at de have været godt om sig. Fra det Øjeblik, de vare klare over, at der skulde lægges saa meget Militær paa Sjælland, slog de sig sammen i en Ring, som man plejer at kalde det, og bleve enige om det Grundlag, paa hvilket de vilde forhandle, og det var stærkt divergerende fra det Kommissorium, der var givet Oberst Thortsen. Der var derfor ikke andet for ham at gøre end, da Midlerne vare udtømte, at gaa tilbage til Ministeren, og det var jo, som sagt, Kammerherre Krabbe, der den Gang var Minister, og han har saa udfærdiget eller givet Kommissionen Ordre til at forhandle paa det Grundlag, som samtlige Byer havde stillet i Udsigt, at de vare villige til at forhandle paa. Det er det, som er sket paa det Tidspunkt, og det maa jeg dog gaa ud fra, at den daværende Konseilspræsident blev underrettet om. Man kan nok forstaa, at i et stort Ministerium, som har meget at varetage, kan man ikke gøre hinanden opmærksom paa alt, hvad der forestaar, men naar det drejede sig om Militærvæsenet og om at komme ind paa Forandringer her, tør jeg nok gaa ud fra, at Ministeriets enkelte Medlemmer nok vidste det. Saa kan man sige: Hvad kommer det det store Tal ved? Jo, det gør det, for saa vidt som der derigennem var givet, at gratis kunde det ikke blive. Det kunde der ikke være Tale om. Det har man overhovedet ikke ventet; om man har ventet at naa til, at det, som blev bespart ved Nedlæggelse af gamle Garnisoner, vistnok ca. 139,000 Kr. i Forbindelse med, hvad der kunde indkomme ved de militære Grunde og Etablissementer, som kunde realiseres, tilsammen skulde blive tilstrækkeligt til at dække den årlige Merudgift, ved jeg ikke, men ud over det har man ikke haft Ret til at tro, at man kunde slippe.

Saa kommer man nu og siger: Ja, men ogsaa i Finansudvalget er der kun blevet spurgt om den — om jeg saa maa sige — hygiejniske Side, nemlig hvorvidt Soldaterne skulde indkvarteres i Kaserner eller hos Borgerne. Ja, det er rigtigt, for Finansudvalget skulde vel ikke spørges om, i hvilke Byer det skulde være? Det blev for Resten meddelt, hvilke Byer der